

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ
ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਅਨੰਤ ਰਾਮ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ
ਬਨਾਮ
ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ
1961 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 419

26 ਸਤੰਬਰ, 1961

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ I)-ਸੈਕਸ਼ਨ 6(1) ਪਰੋਵੀਸ਼ੋ-ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ * * * ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ" - ਦਾ ਸਕੋਪ ਅਤੇ ਅਰਥ-100 ਰੁਪਏ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚੋਂ- ਕੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਲਣਾ-ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950) - ਆਰਟੀਕਲ 226- ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਆਚਰਣ- ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ "ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਸਾਢੇ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹਿੱਸਾ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਖਰਾਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ 'ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਅੱਗੇ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਡੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਖਤਿਆਰੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿੱਟਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਬੇਧਿਆਨੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਅਨੁਪਾਤਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੱਟ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ, ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਫਰਜ਼-ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 8 ਜਨਵਰੀ, 1960 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. 185-41-ਬੀ (1)-59/426 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਮਿਤੀ 13 ਜਨਵਰੀ, 1960 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਐਚ.ਐਲ. ਸਰੀਨ, ਅਤੇ ਕੇ.ਕੇ. ਕੁਕਰੀਆ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਸ.ਐਮ. ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ, ਵਕੀਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਦੁਆ, ਜੇ.- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਨੰਤ ਰਾਮ ਨੇ ਪਿੰਡ ਬੱਲਬਗੜ੍ਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁੜਗਾਉਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਲਗਭਗ 6 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 7 ਮਰਲੇ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 185-41-ਬੀ(1)-59/426, ਮਿਤੀ 8 ਜਨਵਰੀ, 1960 ਰਾਜਪਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 13 ਜਨਵਰੀ, 1960 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪ੍ਰਯੋਗਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ।

ਮੁੱਖ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਗੁਡ ਈਅਰ ਟਾਇਰ ਐਂਡ ਰਬੜ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3) ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰਬੜ ਟਾਇਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫੈਕਟਰੀ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਕਤ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 39 ਤੋਂ 41 ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਸਰਲਤਾ ਲਈ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ।

ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਾਰਚ, 1961 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜਨਤਕ ਖਰਚਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਰਥਾਤ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਪਲਵਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਰੁਪਏ 3,34,369.11 nP. ਦੀ ਰਕਮ ਸੋਮਵਾਰ, 23 ਜਨਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ ਉਪ-ਖਜ਼ਾਨੇ ਬੱਲਬਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਮੈਨੇਜਰ, ਨਾਰਦਰਨ ਇੰਡੀਆ ਗੁਡ ਈਅਰ ਟਾਇਰ ਐਂਡ ਰਬੜ ਕੰਪਨੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਵੱਲੋਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 20500, ਮਿਤੀ 25 ਜਨਵਰੀ, 1961 ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁੜਗਾਉਂ ਤੋਂ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 903 ਮਿਤੀ 25 ਜਨਵਰੀ, 1960 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(1) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 40 ਅਤੇ 41 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਤਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਤੋਂ 43 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪੰਡਿਤ ਝੰਡੂ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ 100 ਰੁਪਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਵਾਬ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦਾ ਭਾਗ VII ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ

ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਸੰਵੇਦਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦ ਗੁੱਡ ਈਅਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3) ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਰਥਾਤ, ਰਬੜ ਦੇ ਟਾਇਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਕਟਰੀ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਣਜ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਨਿਰਮਾਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੰਬਰ L/30-(1)/(8)-SE/CH(1)/61 ਮਿਤੀ 8 ਜੂਨ, 1961 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਟਾਇਰ ਉਤਪਾਦਨ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਮੂਲ ਕੰਪਨੀ, ਅਰਥਾਤ, ਦ ਗੁੱਡਈਅਰ ਟਾਇਰ ਅਤੇ ਰਬੜ ਕੰਪਨੀ, ਐਕਰੋਨ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਯੂਐਸ ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ, 1,60,00,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਨਾਲ ਟਾਇਰ ਪਲਾਂਟ ਲਈ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਬੱਚਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਧੇ ਹੋਏ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਬੱਚਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੀਜੀ ਪੰਜ-ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟਾਇਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ 100 ਰੁਪਏ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਸਰਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 39 ਤੋਂ 41 ਇਸ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਹੁਤ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 8 ਜਨਵਰੀ, 1960 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਵੀ 9 ਨਵੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਾਰਖਾਨੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਲਾਗਤ (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਐਸ.ਸੀ. 343

ਨਾਲ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਲਾਚਸ ਅਤੇ ਅਕਸੀਸੈਂਸ ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੜੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੰਡਿਤ ਝੰਡੂ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲੈਚਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਹਰ ਨਾ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਸਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੰਡਿਤ ਝੰਡੂ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 347 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

“ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 39-41 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਹੈ। ਹੁਣ, ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ:-

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਸੈਕਸ਼ਨ 6, ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ VII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਗ VII ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਸਰਲ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਭਾਗ VII ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਰ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭਾਗ VII ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਲਾਗਤ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਐਸ.ਸੀ. 343.

ਲਾਗਤ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸੀਕਰੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 345 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ (ਜੀ.ਡੀ. 'ਖੋਸਲਾ, Ag. ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਦੁਲਟ, ਜੇ.) ਦੀ ਤਰਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਸਿਨਹਾ, ਸੀਜੇ, ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਗੱਲ ਕੀਤੀ:-

"ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਭਾਗ VII ਬੇਲੋੜਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨੀਚੇ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਫਿਰ:-

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਤਰਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 31(5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਬੈਂਚ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਬੈਂਚ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਭਾਗ II ਸਮੇਤ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 31(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਇਸ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ' ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਉਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਇਮ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਕਹੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਫਿਰ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿੱਜੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ

ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੂਰਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚਲੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ 4 ਜਨਵਰੀ, 1960 ਦੇ ਨੋਟ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੇ ਇਤਫਾਕਨ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਲੀਗਲ ਰੀਮੈਂਬਰੈਂਸਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚੋਂ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਟੋਕਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 8 ਜਨਵਰੀ, 1960 ਨੂੰ ਇਸ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਲਈ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸੂਰਿਆਨਾਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਪ੍ਰਾਂਤ (1) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੋਨਿਆ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰ (2) ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਸੀ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਠਾਨਾ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਕਾਫੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ (3)- ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਲਕੱਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੰਨਾ 576 ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ:-

“ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਰਜ ਸੱਤਾ ਦੀ ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਹੈ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਚੋਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਸਕੈਨ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਸਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਪਰ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਚੋਰੀ ਵਜੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਰੱਖਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਜਨਤਕ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੇ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1945 Mad. 394

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1926 Mad.1099

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952 Cal. 573.

ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਘੱਟ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ”

ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਐਸ ਜਗਨਧਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਰਾਜ (4) ਵਿੱਚ ਚੰਦਰ ਰੈਡੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਭਗਵਤ ਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਡਿਤ ਝੰਡੂ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਮੋਤੀਬਾਈ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (3) ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਓਵਰਲੈਪ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇੰਨਾ ਯਕੀਨਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨੇ 26 ਮਈ 1961 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਸ਼ੀ ਰਾਮ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1961 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ 426) ਵਿੱਚ ਗਰੇਵਰ ਜੇ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਮੀਨ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਨੇੜੇ ਸੈਨੇਟਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਕਿਸੇ ਸਰਲ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ VII ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੂਰਿਆਨਾਰਾਇਣ ਦਾ (4) ਕੇਸ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਏ.ਪੀ. 343

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1959 Punj. 544

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਐਸ.ਸੀ. 343.

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 Gujrat 93.

(4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1945 Mad. 394.

ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚਾਏਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ VII ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਨ, ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਈਰਖਾ ਨਾਲ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ

ਵਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੰਡਿਤ ਝੰਡੂ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਕੋ ਇਕ ਸਵਾਲ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਅਰਥ "ਜਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ * * * ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ 100 ਰੁਪਏ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲੀਏ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ?

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜਨਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, "ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਸਾਦੇ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹਿੱਸਾ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਏ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਖਰਾਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ 'ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ' ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੈਕ ਅਤੇ ਬੈਲੇਂਸ ਦਾ ਆਮ ਤਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਸੰਜਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੇਲੋੜੀ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਆ ਆਦਿ ਤੋਂ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1961 ਐਸ.ਸੀ. 343.

ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਯੋਗਦਾਨ-ਭਾਵੇਂ ਮਾਮੂਲੀ-ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ, ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖਰਾਬੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੇਰਾ ਝੁਕਾਅ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸੂਰਿਆਨਾਰਾਇਣ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਝੁਕਣ ਲਈ।

ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੈਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲੈਚਰਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੋਚਿਆ ਜਦੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ, ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੀ ਦੇਰੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਠੋਸ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਅੱਗੇ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਖਤਿਆਰੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ

ਐਕਵਾਇਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਚਿੱਠਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਲੈਚਰਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਨਤਕ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਅਨੁਪਾਤਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੱਟ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਫਰਜ਼-ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1945 Mad. 394

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952 Cal. 573.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਤਾ: ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ,